

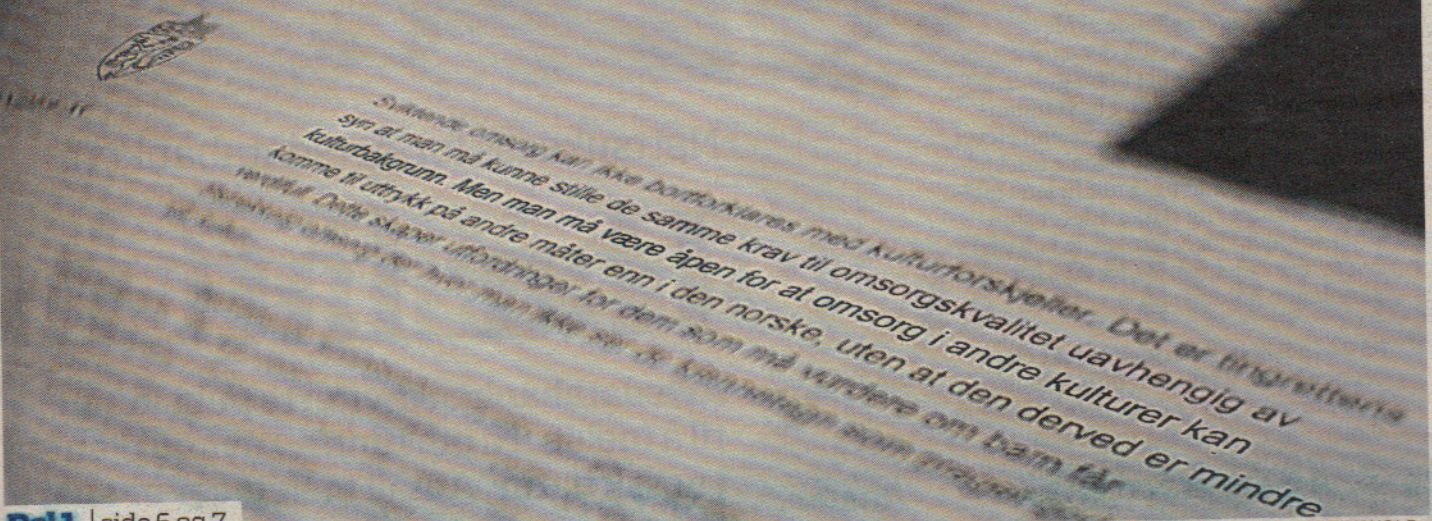
Fredag

2. november 2012

Barnevernet i Orkdal tok barnet fra moren på svært sviktende grunnlag.

– Jeg har aldri hatt en barnevernsak hvor det har vært grunnlag for så **sterkt kritiske** bemerkninger som i denne.

Knut Almaas,
sorenskriver

Dell | side 6 og 7

Foto: OLE MARTIN WOLD

110

19⁹⁰

RISTORANTE PIZZA

Mozzerella 325 g, Speciale 330 g,
Pollo 355 g, Prosciutto 330 g,

59⁹⁰

GOUDA OST

«Synnøve Finden»
Pr. kg

Retten med knusende kritikk av barnevernet i Orkdal:

- En barneverntjeneste i villrede

Moren ble urettmessig fratatt barnet. Hun gikk rettens vei og vant. I dommen får Orkdal barnevern kraftig kritikk.

– Jeg har aldri hatt en barnevernsak hvor det har vært grunnlag for så sterkt kritiske bemerkninger som i denne saken, sier sorenskriver Knut Almaas.

Han var dommer i den aktuelle saken. De siste ukene har Adresseavisen dokumentert en opphopning av tilsynssaker om barneverntjenesten i Orkdal som Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ser alvorlig på. Allerede i 2010 blir tjenesten i Orkdal sterkt kritisert, da i en dom fra Sør-Trøndelag tingrett.

Krass dom fra 2010

For nesten fire år siden bestemte barnevernet i Orkdal seg for å gripe inn i en familie der mor er utenlandsk. Halvannet år senere slo tingretten fast at det ikke var grunnlag for omsorgsovertakelse. Manglende bruk av tolk, bastante konklusjoner og manglende undersøkelser er noen av årsakene til at moren måtte leve i over ett år uten barnet sitt, ifølge dommen. Dette er noe av kritikken:

1 Lette etter bevis på utilstrekkelighet: I begynnelsen av desember 2008 mente barnevernet at vilkårene for sluttløsløsning forelå, men de

BAKGRUNN

Saksgangen

- **Desember 2008:** Barnevernet i Orkdal akutt plasserer barnet. Fylkesnemnda godkjenner dette.
- **Mai 2009:** Sør-Trøndelag tingrett opprettholder akuttvedtaket «under sterk tvil» i påvente av full behandling i fylkesnemnda.
- **Mai 2009:** Fylkesnemnda vedtar omsorgsovertakelse, blant annet basert på sakkyndiges vurderinger.
- **April 2010:** Sør-Trøndelag tingrett opphever fylkesnemndas vedtak. Det rettes særdeles skarp kritikk mot barnevernet i Orkdal.

3 Undersøkte ikke farens påstander: Til å begynne med var barnevernet positive til moren, men da faren kom med en rekke påstander, ble barnevernet i villrede, ifølge dommen. «Disse (påstandene, journ. anm.) forsto man ikke hvordan man skulle håndtere, og det er her ting synes å ha gått galt,» heter det i dommen.

4 Krass kritikk av barnevernleder: I dommen rettes det også kritikk direkte mot daværende barnevernleder.

6 For bastante konklusjoner: Beredskapsmor og barnevernet i Orkdal mente å se tegn på begynnende skjevutvikling hos barnet. Retten tviler ikke på disse observasjonene, men påpeker at små barn utvikler seg ulikt, og at barnet på tidspunktet for rettssaken reagerte normalt. De skriver: «Retten er (...) i tvil om man kan trekke så vidt bastante konklusjoner som barnevernet syns å ha gjort.» Da barnet ble tatt vekk fra moren, ble det også lagt vekt på at beredskapsmoren mente barnet var apatisk. Sakkyndige la også dette til grunn, men retten tror mer på «at det som ble oppfattet som et apatisk barn pga. omsorgssvikt, sannsynligvis hadde sammenheng med at barnet var flyttet bort fra en mor det var nært knyttet til.»

Uenige i dommen

Almaas ved Sør-Trøndelag tingrett frykter at det kan bli flere saker der barnevernet misforstår på grunn av kulturelle forskjeller. «Man må være åpen for at omsorg i andre kulturer kan komme til uttrykk på andre måter enn i den norske, uten at den derved er mindre verdifull,» heter det i dommen.

– Vi risikerer dessverre å få flere og flere slike saker. Det kan synes som om at barnevernet ikke alltid er våkne nok for slike kulturelle forskjeller, sier Almaas.

Advokat Marcus Amdahl

i villrede

Moren ble urettmessig fratatt barnet. Hun gikk rettens vei og vant. I dommen får Orkdal barnevern kraftig kritikk.

– Jeg har aldri hatt en barnevernsak hvor det har vært grunnlag for så sterkt kritiske bemerkninger som i denne saken, sier sorenskriver Knut Almaas.

Han var dommer i den aktuelle saken. De siste ukene har Adresseavisen dokumentert en opphopning av tilsynssaker om barneverntjenesten i Orkdal som Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ser alvorlig på. Allerede i 2010 blir tjenesten i Orkdal sterkt kritisert, da i en dom fra Sør-Trøndelag tingrett.

Krass dom fra 2010

For nesten fire år siden bestemte barnevernet i Orkdal seg for å gripe inn i en familie der mor er utenlandsk. Halvannet år senere slo tingretten fast at det ikke var grunnlag for omsorgsovertakelse. Manglende bruk av tolk, bastante konklusjoner og manglende undersøkelser er noen av årsakene til at moren måtte leve i over ett år uten barnet sitt, ifølge dommen. Dette er noe av kritikken:

1 Lette etter bevis på utilstrekkelighet: I begynnelsen av desember 2008 mente barnevernet at vilkårene for akutt plassering forelå, men de ville likevel gi moren en sjanse til å vise sine omsorgsevner. Gjennom en helg var hun og ungen under tilsyn av to personer i en leilighet. Sør-Trøndelag tingrett skriver følgende om denne situasjonen: «Det kan nesten se ut som om man bare hadde til formål å få det endelige beviset på hennes utilstrekkelighet.»

2 Forfeilet bruk av rapport: Under hovedforhandling kom det også frem at moren ikke hadde forstått hvorfor de to personene var sammen med henne i leiligheten den aktuelle helgen. Retten konkluderer med at hun trodde at de to var barnevakter for datteren. «Det blir etter rettens mening da ganske forfeilet å bruke denne rapporten som utslagsgivende for hennes omsorgsevne,» heter det i dommen.

BAKGRUNN

Saksgangen

- **Desember 2008:** Barnevernet i Orkdal akutt plasserer barnet. Fylkesnemnda godkjenner dette.
- **Mai 2009:** Sør-Trøndelag tingrett opprettholder akuttvedtaket «under sterk tvil» i påvente av full behandling i fylkesnemnda.
- **Mai 2009:** Fylkesnemnda vedtar omsorgsovertakelse, blant annet basert på sakkyndiges vurderinger.
- **April 2010:** Sør-Trøndelag tingrett opphever fylkesnemndas vedtak. Det rettes særdeles skarp kritikk mot barnevernet i Orkdal.

3 Undersøkte ikke farens påstander: Til å begynne med var barnevernet positive til moren, men da faren kom med en rekke påstander, ble barnevernet i villrede, ifølge dommen. «Disse (påstandene, journ. anm.) forsto man ikke hvordan man skulle håndtere, og det er her ting synes å ha gått galt,» heter det i dommen.

4 Krass kritikk av barnevernleder: I dommen rettes det også kritikk direkte mot daværende barnevernleder. Lederen uttalte i retten at man var for positive til morens omsorgsevne før den nevnte helgen: «Et slikt utsagt vitner etter rettens mening om manglende seriøsitet, og understøtter etter rettens mening de vitneutsagn man hørte om ansatte i en barneverntjeneste i villrede,» heter det i dommen.

5 Fikk kritikk fra krisesentre: Moren hadde kontakt med to krisesentre og en privat barneverninstitusjon. Representanter fra disse institusjonene uttalte seg positivt om moren i retten: «Barnevernets oppfatning av NN som en mor med generell manglende omsorgsevne er sterkt imøtegått (...). De hadde ikke observert noe i forholdet mellom mor og barn (...) som ga grunnlag for bekymring.»

6 For bastante konklusjoner: Beredskapsmor og barnevernet i Orkdal mente å se tegn på begynnende skjevutvikling hos barnet. Retten tviler ikke på disse observasjonene, men påpeker at små barn utvikler seg ulikt, og at barnet på tidspunktet for rettssaken reagerte normalt. De skriver: «Retten er (...) i tvil om man kan trekke så vidt bastante konklusjoner som barnevernet syns å ha gjort.» Da barnet ble tatt vekk fra moren, ble det også lagt vekt på at beredskapsmoren mente barnet var apatisk. Sakkyndige la også dette til grunn, men retten tror mer på «at det som ble oppfattet som et apatisk barn pga. omsorgssvikt, sannsynligvis hadde sammenheng med at barnet var flyttet bort fra en mor det var nært knyttet til.»

Uenige i dommen

Almaas ved Sør-Trøndelag tingrett frykter at det kan bli flere saker der barnevernet misforstår på grunn av kulturelle forskjeller. «Man må være åpen for at omsorg i andre kulturer kan komme til uttrykk på andre måter enn i den norske, uten at den derved er mindre verdifull,» heter det i dommen.

– Vi risikerer dessverre å få flere og flere slike saker. Det kan synes som om at barnevernet ikke alltid er våkne nok for slike kulturelle forskjeller, sier Almaas.

Advokat Marcus Amdahl representerte faren under rettsaken.

– Det er viktig å huske på at sakkyndige og fylkesnemnda støttet barnevernet i sine vurderinger. Faren støttet også barnevernets konklusjoner. Vi var uenige i tingrettens vurdering, sier Amdahl.

Barnevernet i Orkdal og rådmannen er informert om at Adresseavisen omtaler dommen.

– Vi ønsker ikke å kommentere saken, sier advokat Ola Fossvold.

Adresseavisen har gjentatte ganger bedt om intervju med konstituert barnevernleder og andre involverte i Orkdal kommune, uten å få det.

SOPHIE BERGERSEN MOEN 932 85 358
sophie.moen@adresseavisen.no

BERIT E. BAUMBERGER 976 00 277
berit.baumberger@adresseavisen.no

BAKGRUNN

Kritikken

- I forrige uke skrev Fylkesmannen i Sør-Trøndelag om alvorlig opphopning av tilsynssaker i Orkdal.
- En ekstern advokat undersøkte tilsynssakene for kommunen. Fylkesmannens kritikk «ikke har lidt vesentlig».
- Avisen Sør-Trøndelag skriver om påstått tilsynssaker i Orkdal som påstår at tjenesten har «ukultur», og nå krever arbeidsmiljøet i barnevernet.
- Kommunen har fått kritikk fra blant annet Fylkesmannen for å se nærmere på saken.

Moren: - Jeg ble helt følelsesløs

Moren følte at verden raste sammen da barnet ble tatt fra henne.

– Jeg forsto ikke hva som skjedde. Jeg trodde jeg hadde fått barnevakt, men så fikk jeg plutselig beskjed om at jeg var en dårlig mor. De tok med seg barnet mitt, forteller hun.

Moren beskriver tiden etterpå som vanskelig.

– Jeg ble helt følelsesløs, jeg følte ikke sult, følte ingen ting. Jeg var helt ute av meg selv.

I over ett år bodde barnet i et fosterhjem, før tingretten slo fast at omsorgsovertakelsen var feil.

– Jeg var så lykkelig. Fosterfamilien er verdens godeste, vakreste familie. Vi har ennå god kontakt og barnet mitt ser på moren der som en ekstra mor, sier kvinnen.

Advokat Line Evensen påpeker at det er sjelden retten tilbakfører et barn over ett år etter at foreldre har mistet omsorgsretten.

– Her mente dommeren at barnevernet i Orkdal gjorde en grov feil fra starten av. Det er grusomt at det gikk så lang tid før moren fikk igjen omsorgen for barnet sitt.

Ifølge Evensen får familien nå oppfølging av barneverntjeneste i kommunen der de har bosatt seg.

– Det går veldig bra med mor og barn, og de har blitt fulgt opp tett. Tilbakemeldingen jeg har fått fra barnevernet er at det ikke er grunnlag for å være bekymret, sier advokaten.

Krisesenteret: – Aldri opplevd maken

● Krisesenteret i Trondheim støttet kvinnen før og under rettssaken. – Jeg har vært i jobben siden 1986, og jeg har aldri opplevd maken. Det var hjerteskjærende hvordan moren og barnet ble behandlet, sier fagkoordinator Hilde Rosenberg. Hun sier at særlig utenlandske mødre ofte sliter med å bli forstått fordi man ikke er flinke nok til å bruke tolk. Rosenberg har ikke noe å utsette på barnevernet i Orkdal i dag.